ARCHEOLOGIE VAN DE WIJK 25 (WIJKKRANT 2026-3)
DOOR ONNO BOONSTRA

Een PTT-huisje

Op het terrein van Insula Dei, direct achter de tuinen van Vondellaan 143a en Roemer Visscherstraat 3, staat een betonnen huisje. Op de deur staan de letters PTT, de afkorting van de Post-, Telefoon- en Telegraafdienst van het Koninkrijk der Nederlanden. De Nederlandse Staat verzelfstandigde de PTT in 1989, waarna de dienst het predicaat Koninklijk verkreeg en verder ging onder de naam Koninklijke PTT Nederland NV (KPN). Het huisje is dus in ieder geval vóór 1989 geplaatst, maar met zekerheid valt te zeggen dat het nog heel wart jaren eerder gebeurd moet zijn. De belettering “PTT” op het huisje heeft namelijk een vorm die na 1957 niet meer is toegepast.

Vroeger deed het PTT-huisje dienst als telefooncentrale voor de wijk Paasberg. Het was een verdeelstation voor in- en uitgaande telefoongesprekken. Vanuit deze wijkcentrale liepen koperen kabels naar de abonnees van de telefoondienst. Met de komst van glasvezelkabels die tot aan iedere huisdeur zijn aangelegd en niet meer langs een wijkcentrale hoeven te worden geleid, èn met de komst van 3-, 4- en 5G straalverbindingen voor mobiele telefonie lijkt er geen functie meer weggelegd te zijn voor de centrale. Maar dat is niet helemaal waar. Het huisje mag inmiddels overwoekerd zijn door klimop en mos, het is nog steeds in gebruik. Een paar keer per jaar banen technici van de KPN zich er een weg naar toe om er aanpassingen te doen en onderhoud te plegen. Het huisje bevat tegenwoordig namelijk een kabel/glasvezelconverter. Sommige bewoners van de wijk houden namelijk vast aan hun oorspronkelijke vaste telefoonaansluiting; de kabels van die aansluitingen komen samen in deze wijkcentrale, alwaar de uitgaande gesprekken worden

omgevormd om ze via een glasvezelkabel verder te transporteren, terwijl inkomende gesprekken vanuit de glasvezelkabel worden geconverteerd om ze via de traditionele kabels door te geleiden naar de abonnees.

Het is niet de verwachting dat het PTT-huisje haar huidige functie nog lang zal behouden: de KPN heeft het voornemen om op vrij korte termijn de koperen telefoonkabels af te koppelen en te verwijderen, waarna een kabel/glasvezelconverter overbodig zal zijn. De wijkbewoners zullen dan geen andere keuze hebben dan gebruik te moeten gaan maken van de glasvezelkabels die al voor hun huisdeur klaar liggen, of zullen zich moeten beperken tot telefoneren via hun mobieltje.